

Predmet: TEORIJA VZGOJE S PREDŠOLSKO PEDAGOGIKO

1. SPLOŠNI PODATKI O PREDMETU

Obseg: 216 ur, od tega 120 P, 45 SV, 15 LV, 30 IP, 6 TE

Kreditne točke: 18 KT

Letnik: 1.

2. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI

Študent/-ka:

- preučuje vzgojo kot sestavino družbene biti,
- ugotavlja kompleksnost in dialektičnost vzgoje,
- spoznava osnovne pedagoške zakonitosti,
- spoznava značilnosti in možnosti vzgoje v pogojih institucionalne in funkcionalne vzgoje,
- spoznava razvoj in vlogo predšolske pedagogike in širi razumevanje strokovnega področja v povezavi z drugimi družboslovnimi predmeti,
- spoznava pomembnost vzgojnega vplivanja v predšolskem obdobju in splošne zakonitosti vzgoje predšolskih otrok,
- spoznava značilnosti in probleme vzgoje predšolskih otrok v sodobni družini ter razvija sposobnosti za sodelovanje in pomoč staršem pri vzgoji otrok,
- razvija sposobnost za kritično analizo lastnih vzgojnih postopkov ter za uporabo inovacij v vzgojni praksi,
- se seznanja s sodobnimi pedagoškimi koncepti in oblikuje kritičen odnos do njih,
- razvija stališča v zvezi z njegovim bodočim poklicem.
- razvija sposobnosti in interes za spremljanje strokovne literature ter novih spoznanj v pedagoški teoriji in praksi.

3. VSEBINA

- Pedagogika kot znanost, teorija. Pedagoške discipline. Povezanost pedagogike z drugimi znanostmi.
- Osnovni pedagoški pojmi: vzgajanje, izobraževanje, socializacija, učenje, pouk, izkušnja, znanje.
- Vzgoja kot pojav, proces in dejavnost.
- Družbena pogojenost vzgoje.
- Vzgoja in dejavniki razvoja osebnosti. Poudarek na dejavnikih okolja: družina, vrtec, šola, širše družbeno okolje in naravno okolje ter aktivnosti človeka.
- Vzgojni smoter. Odnos med vrednotami in vzgojnimi smotri. Pogoji za uresničevanje vzgojnih smotrov.

- Analiza vzgojnega procesa. Vsebina. Položaj posameznika in skupine. Posredni in neposredni vzgojni proces. Namernost in nenamernost vzgojnega vplivanja. Stili vzgojnega dela. Avtoriteta v vzgojnem procesu.
- Cilji in naloge ter problemi vzgojnega učinkovanja na posameznih vzgojnih področjih
- Organizacija vzgojnega procesa. Institucionalne in izveninstitucionalne oblike. Vrtec in osnovna šola, njun nastanek in razvoj ter njuna vzgojna in kulturna vloga v okolju.
- Predmet in naloge predšolske pedagogike. Konstituiranje, stanje in perspektiva razvoja.
- Pojem otroštva in pogled nanj v zgodovini. Položaj otroka v sodobnem svetu. Otrokove pravice.
- Razvoj idej o pomenu in značilnostih vzgoje in izobraževanja predšolskih otrok.
- Cilji vzgoje predšolskih otrok. Primarna socializacija. Razvijanje otrokove osebnosti.
- Vzgoja predšolskih otrok v družini. Značilnosti sodobne družine. Vzgojne naloge družine nekoč in danes. Raziskovalna spoznanja o vplivu družine na vzgojo otrok.
- Specifičnost družinske vzgoje. Ločitev otroka od staršev. Problemi vzgoje predšolskih otrok v družini.
- Vzgoja otrok v predšolski ustanovi:
  - vloga inštitucionalne predšolske vzgoje,
  - načela, cilji, naloge,
  - načrtovanje, priprava, izvajanje in evalvacija vzgojnega dela v vrtcu; kurikulum; program;
  - osnovne aktivnosti predšolskega otroka v vzgojnem procesu; igra; delo,
  - možnosti vzgojnega vplivanja v posameznih elementih dnevnega reda življenja in dela v vrtcu (igra, prehranjevanje, spanje, sprehod, obiski, praznovanja)
  - značilnosti in naloge vzgoje otrok v oddelkih do treh let starosti, v prvem razredu, v razvojnih oddelkih, v oddelkih s skrajšanimi programi.
- Alternativni koncepti vzgojnega dela in njihova kritična analiza (Summerhillski, Waldorfski, Montessorijev, Reggio).
- Sodelovanje s starši. Namen in cilji. Vsebina sodelovanja.
- Sodelovanje s šolo. Kontinuiteta vzgojnega dela. Vsebina in oblike.
- Vzgojitelj kot nosilec vzgojnega dela v predšolski ustanovi. Vzgojitelj v 1.razredu osnovne šole.

4. POVEZANOST Z DRUGIMI PREDMETI

Specifičnost predmeta je v njegovi integrativnosti, ki omogoča sintezo spoznanj. Povezuje se z razvojno in pedagoško psihologijo, sociologijo, filozofijo ter z metodikami posameznih vzgojnih področij.

5. ŠTUDIJSKA LITERATURA

A. Teorija vzgoje

Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji (1995). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.

Bratanič, M. (1990). *Mikropedagogija*. Zagreb: Školska knjiga.

Bergant, M. (1994). *Nove teme pedagoške sociologije in sociologije reforme šolanja*. Ljubljana (strani 15-45). Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Kroflič, R. (1997). *Med poslušnostjo in odgovornostjo*. Ljubljana: Vija.

Kroflič, R. (2002). *Izbrani pedagoški spisi*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo (strani 7-146).

Kodelja, Z. (1995). *Laična šola*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Medveš, Z. (1991). *Pedagoška etika in koncept vzgoje..* Sodobna pedagogika. Št.3-4, 5-6.
Svetina, J. (1992). *Znamenja časov in šola*. Radovljica: Didakta.

B. Predšolska pedagogika

Kamenov, E. (1987). *Predšolska pedagogija*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
Ivić, I. (1983). *Vaspitanje dece ranog uzrasta*. Beograd: Zavod za udžbenike I nastavna sredstva.
Bergant, M. (1975). Predšolska in družinska vzgoja; V: več avtorjev: *Pedagogika II*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
Bahovec, E., Kodelja, Z. (1996). *Vrtci za današnji čas*. Ljubljana: Center za kulturološke raziskave pri Pedagoškem inštitutu.
Kroflič, R. (2002). *Izbrani pedagoški spisi*. Ljubljana: Mladinska knjiga. (strani 147-215)
Več avtorjev (1983). *Razvijajmo sposobnosti predšolskega otroka*. Ljubljana: Zveza prijateljev mladine.
Zupančič, M., Justin, J. (1991). *Otrok, pravila, vrednote* (do 79.strani). Ljubljana: Državna založba Slovenije.
Marjanovič, L., Zupančič, M. (2001). *Psihologija otroške igre*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
Kolektiv avtorja (1989). *Metode i oblici rada u predškolskim ustanovama*. Beograd: Zavod za udžbenike
Glogovac, Z., Lepičnik, J., Vonta, T. (1993). *Kako drugače? Projektno delo v vrtcu*.
Kurikulum za vrtce (1999). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod za šolstvo. (str.2-18).
Puhar, H. (1985). *Ali smo starši res odpovedali? Družina in vzgoja*.

6. OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV

Izpit v ustni ali pisni obliki. Seminarska naloga.

7. POSEBNOSTI

Kadrovski pogoji:

Nosilec predmeta je habilitirani visokošolski učitelj za teorijo vzgoje in predšolsko pedagogiko - pedagog.

Avtorica: mag. Majda Plestenjak, viš. pred.